

Grindsted Kirke

Søndag d. 30. juni 2019 kl. 9.30

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til 2. søndag efter trinitatis, Luk 14,16-24. 1. tekstrække

Salmer

DDS 726: Gak ud, min sjæl, betragt med flid (DDK 148)

Dåb – DDS 448,1-3 + 4-6: Fyldt af glæde over livets under (DDK 147)

DDS 384: Til klart Guds ansigt vi skal se (DDK 220)

DDS 68: Se, hvilket menneske (DDK 461)

Altergang SoS 448: Herre, at se dig

DDS 371 / FS4 29: Du fylder mig med glæde (se node)

DDS 208: Skriv dig, Jesus, på mit hjerte (DDK 285)

DDS 569: Ja, engang mine øjne skal (DDK 255)

Tekstlæsninger

GT-læsning: Es 25,6-9

På dette bjerg skal Hærskarers Herre holde festmåltid for alle folkene, et festmåltid med fede retter og lagret vin, med marvfede retter og ædel, lagret vin. Så opsluges på dette bjerg sløret, det slør, der ligger over alle folkene, det dække, der er bredt over alle folkeslag; døden opsluges for evigt. Gud Herren tørrer tårerne af hvert ansigt, han

fjerner spotten mod sit folk fra hele jorden, for Herren har talt. På den dag skal man sige: Han er vor Gud, vi satte vort håb til ham, og han frelste os. Han er Herren, ham håbede vi på, lad os juble og glæde os over hans frelse

Epistel: 1 Joh 3,13-18

I må ikke undre jer, brødre, hvis verden hader jer. Vi ved, at vi er gået over fra døden til livet; for vi elsker brødrene. Den, der ikke elsker, bliver i døden. Enhver, som hader sin broder, er en morder, og I ved, at ingen morder har evigt liv i sig. Derpå kender vi kærligheden: at han satte sit liv til for os; så skylder også vi at sætte livet til for brødrene. Den, der har jordisk gods og ser sin broder lide nød, men lukker sit hjerte for ham – hvorledes kan Guds kærlighed blive i ham? Kære børn, lad os ikke elske med ord eller tunge, men i gerning og sandhed.

Prædiketekst: Luk 14,16-24

Jesus sagde: »Der var en mand, som ville holde et stort festmåltid og indbød mange. Da festen skulle begynde, sendte han sin tjener ud for at sige til de indbudte: Kom, nu er alt rede! Men de gav sig alle som én til at undskylde sig. Den første sagde til ham: Jeg har købt en mark og bliver nødt til at gå ud og se til den. Jeg beder dig, hav mig undskyldt. En anden sagde: Jeg har købt fem par okser og skal ud at prøve dem. Jeg beder dig, hav mig undskyldt. Og en tredje sagde: Jeg har lige giftet mig, og derfor kan jeg ikke komme. Tjeneren kom tilbage og fortalte sin herre dette. Da blev husets herre vred og sagde til tjeneren: Gå straks ud på byens gader og stræder og hent de fattige, vanføre, blinde og lamme herind. Og tjeneren meldte: Herre, det er sket, som du befalede, men der er stadig plads. Så sagde herren til tjeneren: Gå ud på vejene og langs gærderne og nød dem til at komme, så mit hus kan blive fyldt. For jeg siger jer: Ingen af de mænd, som var indbudt, skal smage mit måltid.«

PRÆDIKEN

Velkommen til fest! Sådan lyder det, når en invitation dumper i postkassen, og man er blevet inviteret og læser invitationen. Velkommen til fest. Jeg ved ikke, hvor

mange af os, der forbinder Jesus med fest, men gør vi ikke det, så bliver vi korrigeret i dag, og vi har meget tit brug for at få vores opfattelse af Jesus og Gud korrigeret.

Gud er festens Gud, ligesom han er kærlighedens Gud. Festen er allerede i gang, mens vi lever her, og du er inviteret! Jesus begyndte sin lignelse sådan: *Der var en mand, som ville holde et stort festmåltid og indbød mange.*

Som vi hørte i den første læsning fra GT, så vil Gud holde festmåltid for alle folkene – med fede retter og lagret vin, og for at slå det endnu mere fast: *med marvfede retter og ædel, lagret vin.* Denne fest er ikke et drikkegilde, men det er en fest, der gør indtryk og hvor der sker noget vigtigt. Hvornår har man mest brug for at komme til fest? Måske efter en lang periode med problemer og modgang. Så kan man sætte sig til bordet og slappe af og koncentrere sig om at nyde festen.

Når Gud holder sin evige fest, så er det sådan. *Døden opsluges for evigt*, står der. Så tørrer Gud tårerne af hvert ansigt, og man skal sige: *Lad os juble og glæde os over hans frelse.* Det er det store håb, vi har. Og det bedste er: Du og jeg er inviteret! Det er meget passende, at vi har dåb ved gudstjenesten i dag, for vi kan godt se vores dåbsattest som en invitation fra Gud til sin store fest.

Der var en mand, som ville holde et stort festmåltid og indbød mange, sagde Jesus. Når man skulle holde fest dengang, tog det flere uger at forberede maden, og inden forberedelserne overhovedet kunne gå i gang, var man nødt til at vide, hvor mange, der kunne komme, så man kunne slagte netop de dyr, som skulle bruges. Derfor sendte man først en forhåndsindbydelse ud, og når så alt var parat til festen, kaldte man folk sammen. Der var altså ikke noget usædvanligt eller overraskende i, at manden i lignelsen indbød sine gæster af to omgange. Usædvanlige og overraskende var derimod de indbudtes reaktion, da tjeneren kom anden gang. De havde jo sagt ja tak til indbydelsen, og derfor kommer tjeneren nu og siger: *Kom, for nu er alt rede.* Her er det, at de indbudte alle som én gav sig til at undskylde sig.

Der skulle en særdeles god undskyldning til for at afslå en invitation på det her tidspunkt. Man havde allerede sagt ja, og man vidste, at værten havde ofret

anstrengelser og ressourcer på forberedelserne, og at alt nu var parat. Stegen var i ovnen og kartoflerne var skrællet, bordet var dækket. Men de tre indbudte i lignelsen havde ikke gode undskyldninger. Ville nogen købe en mark og først tilse den bagefter? Nej! Ville nogen købe fem par okser, uden at have prøvet dem først? Nej! Ville vi måske købe 5 biler hos en brugtvognsforhandler uden at have set dem først og prøvekørt dem! Og burde man ikke kunne løsrive sig fra sin hustru for at gå til en vens fest, som man i lang tid har været indbudt til? Jo!

Nej, de tre mænds undskyldninger var så dårlige, at deres afslag mest af alt så ud som en overlagt fornærmelse af indbyderen. I den kultur, hvor Jesus fortalte sin lignelse, var betydningen af måltidet langt større end i vores kultur. Måltidsfællesskabet skabte forpligtende bånd imellem menneske; en afvisning af måltidsfællesskabet rev derfor også bånd og forpligtelser over. Det er ikke for meget, at kalde de tre mænds afvisning af indbydelse nummer to for en dyb og offentlig ydmygelse af indbyderen. De siger i klare ord: ”Rend og hop med dit åndssvage festmåltid. Vi er så ligeglade med din fest.”

Det ville være helt naturligt, hvis manden bagefter havde søgt en form for hævn over sine tidligere venner for at vinder ære og respekt tilbage.

Men det gjorde han ikke. Mindst lige så usædvanlig og overraskende som de indbudtes afslag på indbydelsen er indbyderens reaktion på afslagene. Jo, han blev vred, og de indbudte kom ikke til at smage hans måltid. Så kort kan Jesus udtrykke nej’et til Gud og dets konsekvenser, nemlig fortabelsen. Vi går glip af festen, hvis vi siger nej tak. Og vi kan godt overveje for os selv, om vi har en god undskyldning til at sige nej tak til Guds fest.

Men i stedet for at søge hævn over de mænd, som havde ydmyget ham, tog han ydmygelsen på sig, og gjorde den i omgivelsernes øjne endnu dybere ved at hente fattige, vanføre, blinde og lamme ind til festen. Og da de ikke fyldte festsalen op, sendte han bud ud på vejene og langs gærderne til dem, som levede endnu mere på

kanten af samfundet. Da han havde mistet sine gode og fine venner, satte han sig selv i bås med samfundets udstødte, han tog imod syndere og spiste sammen med dem! Når Gud vil holde fest, så bliver der fest. Selvom de først indbudte afslår, så bliver festsalen i Guds Rige fyldt, for Gud tager menneskers ydmygelse på sig. Jesus er indbydelse nummer to til Guds fest. Vi ved, at vi hører til hos vores skaber, og med Jesus siger Gud: *Kom, nu er alt rede!* Han kom til vores jord og indbød ikke blot dem, som mente, at de selv var retfærdige, men også dem, som alle kunne se var syndere. Når han blev afvist tog han ydmygelsen på sig, og lod indbydelsen gå videre. Da han til sidst blev hånet, pint og slået ihjel, tog han også den ydmygelse på sig. Og han overvandt den og opstod fra de døde, og derfor kan han sige: *Kom, nu er alt rede!* Alt er rede – alt er fuldbragt. Jesus bar alle vores synder, så der ikke mangler noget. Derfor kan hans indbydelse nu gå videre: Ud over jorden, op igennem tiden. Og indbydelsen går stadig videre. Herren i lignelsen bød sin tjener gå ud på vejene og langs gærderne og nøde mennesker til at komme, så hans hus kunne blive fyldt. Og her slutter lignelsen – før festsalen er fyldt, for indbydelsen til Gudsrigets fest foregår stadig og skal også lyde i dag: *Kom, nu er alt rede!* Tag imod indbydelsen fra Gud. Følg Jesus igennem livet.

Herren i lignelsen sagde, at ”Ingen af de mænd, som var indbudt, skal smage mit måltid”. De ord er en dom over de først indbudte, men ikke en hævn. De først indbudte lukkede sig selv ude fra festen. De ord, som er en dom, skal sige os, at når vi afviser Guds invitation, så placerer vi os selv på den forkerte side af grænsen i forhold til Gud og måltidet i hans Rige.

Jesus sad rent faktisk til bords med nogle, da han fortalte lignelsen. Det var nogle af de respekterede i samfundet, og de kunne naturligvis ikke undgå at høre, at lignelsen var vendt imod dem. De mente, at de var sikre på en plads ved Guds festbord. De mente, at de havde fortjent en plads. Men havde de fattige, vanføre, blinde og lamme fortjent en plads? Nej, det var ren nåde. Nu siger Jesus til disse fornemme, at deres deltagelse i Guds fest afhænger af, om de vil lade sig byde ind. De står på linje med

alle andre, helt ligesom menneskene ved gaderne og langs gærderne. På Jesu tid foreskrev etiketten, at man afslog en invitation, som man ikke kunne gengælde. Derfor måtte tjeneren i lignelsen nøde mennesker til at gå ind. Og indbydelsen til Guds Rige kan farisæerne og de skriftkloge gengælde lige så lidt som de fattige, vanføre, blinde og lamme. Og lige så lidt kan vi gengælde Guds indbydelse. Selvom lignelsen handler om festen i Guds Rige, så har den også betydning for vores fællesskaber med hinanden. Det er helt tydeligt af den situation, som Jesus fortalte lignelsen i. Han havde lige forinden opfordret værten til at indbyde de mennesker, som ikke kunne give noget til gengæld, når han holdt fest. Lignelsen handler altså både om festen i Guds Rige og om vores fællesskaber, både fællesskabet omkring nadverbordet i kirken og om fællesskabet omkring spisebordet derhjemme. Hvem indbyder vi her i kirken? Er det kun de pæne, der i forvejen mener sig selvskrevet, eller kommer vi også ud på vejene og langs gærderne med Guds invitation? Ud til de sårbare familier, den fraskilte, den homoseksuelle, de syge og lidende? Eller er vi bare det pæne selskab? Vi er netop tjenerne i lignelsen, der går med Guds invitation. Ligesom Gud indbyder uden grænser, må vi også indbyde hinanden. Og ligesom vi må lade os byde ind hos Gud uden at kunne gøre gengæld, sådan må vi lade os byde ind hos hinanden.

Det fortælles, at et ungt par en gang havde bestilt en overdådig bryllupsfest på et dyrt hotel i Boston i USA, men da indbydelserne skulle sendes ud, sprang brudgommen fra! Bruden, som vidste, at hun ikke ville få det betalte – og store – depositum tilbage, besluttede så at holde en anden fest; hun inviterede byens hjemløse til fest. Og byens posedamer og narkomaner tog imod invitationen og gik ind til festen – selvom det var på afbud! For når det er eneste chance for at komme til fest, og alternativet er at rode efter madrester i byens skraldespande, så er det godt at blive inviteret til fest på afbud.

Bruden i Boston lod sig byde den afvisning, hendes forlovede gav hende. Hun holdt fest, selvom det nærmest var at tvære rundt i sin egen forsmåelse. Også selvom hun

ikke lagde skjul på, at det var en hentydning til brudgommen, at der blev serveret kylling! Manden i lignelsen lod sig byde den afvisning, de indbudte gav ham. Han holdt fest, selvom nærmest var at føje spot til skade, at erstatte sine ligemænd med mennesker fra samfundets bund. Også Jesus lod sig byde afvisning og holder fest alligevel – ydmygede sig efter at være blevet ydmyget. Hen gik ned på menneskelivets bund, ned i lidelse og død, for derfra at invitere til fest. Og det er vores chance for at komme med til Gudsrigets fest.

Gud indbyder os til fest i sit Rige, engang når livet her er slut, og, som en forsmag, ved gudstjenesten og nadveren nu. Festen er i gang. Og der findes kun dårlige undskyldninger for at sige nej til Guds indbydelse! I lignelsen undskyldte en sig med en mark, en anden sig med fem par okser og en tredje sig med sit ægteskab. Ejendom, arbejde og ægteskab er gode ting, men de kan komme til at fylde så meget for os, at vi afviser indbydelsen til Guds fest – fordi vi mener, at vi selv ved netop de ting kan gøre vores liv til en fest. Så har vi mistet perspektivet og må have Jesus til at korrigere os igen. Fx også med salmen, vi synger bagefter:

Se, hvilket menneske, se, hvilket sind.

Se, hvor han glad lukker udskuddet ind.

Brød til de sultende deler han ud.

Sådan er skaberen. Sådan er Gud!

Amen!